

JANEZ JEREB

OB 50-LETNICI OZNANILA

Govor na praznovanju obletnice v Slovenski hiši

Med tehničnimi iznajdbami in kulturnimi pridobitvami novega veka je tisk zelo pomemben dejavnik obveščanja in formiranja. Je sredstvo, ki ga človek uporablja, da z njim posreduje ideje svojega duha. Zaradi trajnosti - napisana beseda ostane - vrši tisk v nasprotju z drugimi občili zelo važno vlogo v življenju posameznika in naroda. Ob tiskani besedi smo izpričali svojo narodno in kulturno individualnost. V hlastanju za novicami in senzacijami človeku poleg rednega dnevnega dela preostaja kaj malo ali nič časa, ki bi ga mogel posvetiti sebi, svoji izobrazbi in izgrajevanju samega sebe. Z dobrim tiskom izražamo svojo vero v bodočnost. Tisk nam dviga duha, išče poti navzgor do virov resnice in lepote. Po tisku spoznavamo smisel življenja, ob njem se duhovno poglobljamo, duhovno rastemo in postajamo boljši. Ob taki vlogi v življenju posameznika in naroda, je tisku upravičeno priznana stopnja in moč velesile. Iz tega pa nujno izvira skrb za dober tisk.

Naš čas ni naklonjen duhovnim vrednotam. Vse, kar človeka plemeniti, je potisnjeno v stran ali zanemarjeno. Branje je vedno redkejši pojav, zlasti med mladino. Mnoge od branja odvrača pretirano ali preveč enostransko poudarjanje športa, druge preveliko zanimanje za razna praktična, zlasti tehnična področja, kar sicer ni slabo a utegne postati, če je enostransko in podira v človeku ravnotežje, ki ga človek potrebuje za svoj skladni razvoj kot telesno-duhovno bitje. Človeku je poleg vsega „sodobnega“ potrebno tudi oblikovanje značaja, izobrazba duha, srčna omika in iskanje globljega smisla življenja. Prav tu pa je dobra tiskana beseda ena od učinkovitih opor, ob kateri se lahko duhovno poglobljamo, rastemo in postajamo boljši. Verski tisk vrši svojo prvenstveno nalogo pri vsakem bralcu posebej, ko ga usmerja, uči, oblikuje, vodi in utrjuje. To je tudi glavni namen verskega tiska v vedno težji tekni s tiskom, ki zasleduje druge cilje.

Potrebo skrbi za verski tisk nam naroča tudi koncilski odluk, ki pravi: „Da se bodo bralci navzeli res krščanskega duha, je treba ustanavljati in vzdrževati resnično katoliški tisk in ga širiti. Izdaja naj se z namenom oblikovati, utrjevati in širiti javno mnenje, ki bo v skladu z naravnim pravom ter s katoliškim naukom in načeli.“ Podobno pravi drugi katoliški shod v Argentini: „Naš tisk naj skuša prodreti med vse svobodoljubne rojake. Po pisanju naj bo namenjen celotnemu krogu slovenskih bralcev.“

Skrb našega dušnega pastirstva, kako posredovati ljudem vse te vrednote in vernike formirati v pokončne katoličane, je narekovala, da je pred 50. leti začelo izdajati tednik Oznanilo. Oznanilo svojo nalogo ves čas dobro opravlja. V uvodnih so vedno zelo načelni članki, za formiranje naše osebnosti. Potem poroča o pomembnih dogodkih Cerkve v Argentini, Sloveniji in po svetu. Seznanja nas o govorih in učenju svetega očeta, razlaga pastirska pisma škofov, prinaša nedeljs-

ke evangelije in berila, osvetljuje sodobne dogodke v luči evangelija. Nadalje obvešča naše rojake o verskem delovanju v naši slovenski skupnosti v Argentini, to so: svete maše po vseh naših verskih središčih, duhovne vaje in obnove za vse sloje, ure duhovnosti, molitvene akcije, svete ure za prve petke in prve sobote. Poleg tega pa obvešča tudi o vseh drugih prireditvah, kot so: obletnice društev in ustanov, krajevnih domov, slovenskih dnevih, mladinskih dnevih, spominskih proslavah, gledaliških predstavah, predavanjih, razstavah, koncertih, osnovnošolskih tečajih in srednješolskem tečaju. Poroča tudi o rojstvih, krstih, porokah in smrtih. Oznanilo izhaja v nakladi 1900 do 2000 izvodih.

Oznanilo je začel izdajati msgr. Orehar. Uredniki so pa bili: Prva 3 leta msgr. Anton Orehar, Ladislav Lenček in Lovro Jan, 7 let Jože Jurak, 35 let prelat dr. Alojzij Starc, 2 leti prelat Jože Škerbec, sedaj ga pa že 3 leta urejuje Anton Bido-vec.

Ves ta trud, kot je pisanje, urejanje, tiskanje, izdajanje Oznanila, bi bil zaman, če ne bi prišlo vse to do bralcev, do slovenskih rojakov, katerim je namenjeno. Tu pa igra zelo važno vlogo mreža raznašalcev. Sestavljamo jo vsi mi, ki smo tukaj zbrani in smo se odzvali, da se spomnimo petdesetletnega izhajanja Oznanila in se Bogu zahvalimo, da nas je ves ta čas podpiral, nam dajal moči in poguma. Mrežo raznašalcev je organiziral msgr. Orehar. Večina našega tiska se razdeli po raznašalcih, več kot 90%. Poverjenikov je 10 in sicer po eden v vsakem okraju Velikega Buenos Airesa, v notranjosti države pa v Mendozi in Bariločah. Vseh raznašalcev pa je okrog 80. Vsi ti raznašalci opravljajo zelo pomembno delo, ker z raznašanjem povezujejo našo skupnost, imajo osebni stik z rojaki in skrbijo za redno dostavo našega tiska.

Kdo bi mogel prešteti vse žrtve, ki jih doprinašajo ti raznašalci, ali izmeriti čas, ki ga žrtvujejo in preštetih kilometre, ki jih prehodijo. In vse to za Bog lonaj. Dokler bomo zmogni delati še naprej tako, ni skrbi, da bi naš tisk propadel. Delajmo na dolgo roko. Nekoč se nam bo vse to obrestovalo.

Pri maši smo se spomnili pokojnih raznašalcev, ki so leta in leta opravljali to delo. Jih je že kar lepo število v večnosti. Prosili smo Vsemogočnega, naj jim bogato poplača ves ta trud, čas, ki so ga uporabili pri raznašanju in žrtve, ki so bile s tem združene. Mi jih pa posnemajmo in jih prosimo, naj nam bodo iz onstranstva v pomoč.

Bog daj, da bi Oznanilo še v prihodnjih rodojih opravljalo delo povezovanja, obveščanja in formiranja med našimi rojaki.

Spomin v Teharjah

Na Teharjah pri Celju so pripravili slovesnost v spomin na žrtve povojnih pobojev v tamkajšnjem taborišču. Versko slovesnost s kulturnim programom sta pripravila Nova slovenska zaveza in župnijski urad Teharje, mašo pa je daroval mariborski pomožni škof Jožef Smej. „Teharje so kraj slovenskega mučeništva in naše bolečine ob tistem, kar se je tam dogajalo pred 54 leti,“ je dejal škof Smej. Predsednik

Svetovnega slovenskega kongresa Jože Bernik, ki je bil osrednji govornik na spominski slovesnosti po maši, pa je opozoril, da nova slovenska država tudi osem let po osamosvojitvi še ni priznala žrtv povojnih pobojev in njihovega človeškega dostojanstva s tem, da bi jih uradno pokopala ter dostojno zaznamovala njihova grobišča. Spregovorili so tudi predstavniki treh pomladnih strank.

Peterle o paktu stabilnosti

Predsednik SKD Lojze Peterle je 28. septembra izrazil podporo sodelovanju Slovenije v paktu stabilnosti. Ob tem pa je opozoril, da bi morala Slovenija v njem sodelovati kot država s srednjeevropskim in sredozemskim značajem. V luči razprave o paktu stabilnosti v DZ pa je predsednik SKD med drugim napovedal, da namerava jo v razpravi opozoriti na vprašanje primerne vmestitve Slovenije v tem paktu in njen status. Ne bi smela biti zapisana kot del jugovzhodne regije in ne bi smela biti v njem umeščena kot „dobri del problematične regije“, temveč mora biti most do te regije, ne njen del, je med drugim poudaril Peterle.

Konferenca srednje- in vzhodnoevropskih desnosredinskih strank je bilo prvo tovrstno srečanje 10 let po zlomu komunističnih totalitarnih sistemov v srednji in vzhodni Evropi. Gdansk je bil izbran za kraj srečanja kot kraj, kjer se je železna zavesa najprej začela trgati.

Na konferenci je predsednik SKD imel nagovor in predavanje o političnih nalogah desnosredinskih strank v srednji in vzhodni Evropi, priložnost pa je izrazil tudi za neposredne pogovore z vidnimi predstavniki omenjenih strank. Sicer naj bi po Peterleovih napovedih ta konferenca postala letna, dobila pa naj bi tudi nekatere institucionalne oblike.

Tigri niso bili komunisti

Pred zdravstvenim domom v Bovcu so 26. septembra odkrili obeležje tigrovcem, ki so se pred vojno prvi uprli fašistom na Primorskem, a niso bili komunisti in so jih zato v prejšnjem režimu zamolčevali.

Ideja za postavitev skupnega posoškega obeležja gibanju TIGR je nastala že leta 1996 na srečanju Društva za ohranjanje spomina na TIGR v Čezsoči. Priprave je

prekinil potres, sicer bi obeležje odkrili že lani. Skulpturo stiliziranega človeškega telesa, ki jo je Posočju poklonil umetnik Jakob Brdar, ministrstvo za kulturo pa je zagotovilo denar za odlitek v bronu, je odkril eden zadnjih še živčih tigrovcev Andrej Kavš.

Teden pred *odprtjem so na seji bovškega občinskega sveta zagotovili še manjkajoči milijon tolarjev za ploščo z napisom pod obeležjem, pri čemer se je tudi zataknilo. Ministrstvo za kulturo je predlagalo, da se obeležje poleg tigrovcem nameni tudi partizanom in primorskim rodoljubom. Z nekaterimi pomisleki so Bovčani to na seji sveta tudi sprejeli, čeprav bi si po mnenju bovškega župana Siniše Germovška in še nekaterih svetnikov gibanje TIGR zaslužilo lastno obeležje.

Prepuščeno lisicam

Množično grobišče na Žančanih nedaleč od Podgorja pri Slovenj Gradcu je še vedno takšno kot pred leti - neraziskano. Po nekaterih podatkih naj bi bilo tam pokopanih tri do sedem tisoč po vojni pobitih ljudi. Grobišče je še vedno nezavarovano in nemalokrat se zgodi, da lisice tam kopljejo luknje in na plan nosijo človeške kosti in lobanje. Grobišče je nezaznamovano, saj na žrtve povojnih pobojev spričujejo le lesen križ in tabla z napisom **Grobišče Žančani**. Včasih gori tam tudi kaka sveča.

V Slovenj Gradcu so leta 1995 sicer ustanovili komisijo za povojne poboje in občina je tudi predlagala postavitev spomenika z imeni in priimki. Pa so „stopili v akcijo borci“, ki so veliki nasprotniki takšnega spomenika. Tako so septembra lani na občini razpravljali o postavitvi spomenika in sklenili, da ga zaenkrat še ne bo.

Po Večeru; posredoval V. Levstik

Nezanesljiva NEK in EZ

Avstrijska ministrica za potrošniška vprašanja Barbara Prammer je 23. septembra v Celovcu dejala, da vstop Slovenije v EZ z nezanesljivo jedrsko elektrarno Krško (NEK) ni mogoč. Predstavnica Zelenih pa je Prammerjevi očitala, da na Koroškem širi „protislovensko vzdušje“. Prammerjeva je povedala, da mora Slovenija s seizmološkimi preiskavami dokazati potresno varnost NEK.

Avstrijska vlada je v protijedrskem akcijskem načrtu določila, da bi zaprli jedrske elektrarne Bohunice na Slovaške, Kosloduj v Bolgariji in Ignalina v Litvi. Načrte za zaprtje teh elektrarn naj bi predložili na vrhu EZ v Helsinkih. Prammerjeva je dejala, da je Avstrija tem državam pripravljena pomagati pri izstopu iz jedrske energije.

STRAN 4:

Gospodarski vestnik

Zgodilo se je v Sloveniji...

FOJBE IN VSTOP V EZ

Evropski poslanec Vittorio Sgarbi, ki prihaja iz vrst Naprej Italija, je v pismu predsedniku Evropske komisije Prodiu zahteval, naj EZ pogoji vstop Slovenije z rešitvijo vprašanja fobj. Sgarbi je še zahteval ustanovitev delovne skupine, ki bi temeljito preučila zgodovinske dogodke, povezane z obdobjem med letoma 1948 in 1957.

VLADA IN EVANGELIČANI SE POGOVARJAJO

22. septembra se je sestala mešana komisija vlade in evangeličanske cerkve v Sloveniji, na kateri so pregledali, katera vprašanja med državo in evangeličansko cerkvijo v Sloveniji je potrebno urediti s sporazumom. Na naslednji seji bodo spregovorili o konkretnih vprašanjih, med katerimi so tudi vprašanja iz naslova denacionalizacije in vprašanja, povezana s šolanjem evangeličanskih duhovnikov in duhovnic.

BERMANOV DOSJE

Dr. Aleksander Bajt, akademik in ugledni ekonomist, bivši režimski uradni ekonomist, je izdal delo — Bermanov dosje. V njem dr. Bajt poda sporočilo mlajšim generacijam, in prav to sporočilo bo za marsikoga najbolj pristančno. Glasi se namreč: državljansko vojno pred domala šestdesetimi leti so sprožili komunisti, ki so, zaslepljeni z ideologijo, neodgovorno pogladi v smrt na desetisoče ljudi. Med štiriletno morijo so sami počeli natančno tisto, kar so očitali svojim političnim nasprotnikom: pobijali, mučili, požigali, lagali, kolaborirali s silami osi... O tej zelo zanimivi knjigi je podal dr. Bajt intervju v Delu in Dnevniku, o katerih bomo podali povzetke prihodnjč.

O VPRAŠANJIH ZDRUŽEVANJA SLS IN SKD

Nekaj pred polnočjo 30. septembra sta vodstvi Slovenske ljudske stranke in Slovenskih krščanskih demokratov končali večurni sestanek za zaprtimi vrati, na katerem so obdelali več ključnih vprašanj v zvezi z načrtovano združitvijo obeh strank, vendar pri tem niso sprejeli nobene dokončne odločitve. Razpravljali so med drugim o imenu nove stranke in o načinu volitev njenega vodstva. Na sestanku v ljubljanskem gostišču Urška na Prulah je sodelovalo po 10 predstavnikov vsake stranke. Poleg članov najožjega vodstva še vodje petih delovnih skupin, ki so pripravljale izhodišča združene stranke po posameznih področjih.

APZ TONE TOMŠIČ V ARGENTINI

Akademski pevski zbor Tone Tomšič Studentske organizacije Univerze v Ljubljani pod vodstvom dirigenta Stojana Kureta se na povabilo argentinskega sklada Coppolla in argentinskega ministrstva za kulturo 4. oktobra odpravlja na enomesečno koncertno turnejo po Argentini in Čilu. Udeležil se bo tudi največjega zborovskega festivala obeh Amerik Cantapueblo, La fiesta coral de America 1999, kjer bo predstavljal Evropo.

Ljubljanski zbor se bo južnoameriške-mu občinstvu s pestrim izborom slovenske ljudske in umetne zborovske glasbe predstavil na kar 16 celovečernih koncertih po Argentini in Čilu.

RAZPRAVA O POKOJNINAH

Poslanec SKD Vincencij Demšar je ocenil vladni predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju kot slab, za

glavnega krivca pa določil ministra za socialne zadeve Antona Ropa, ki je „preveč popuščal v pogajanjih s socialnimi partnerji“. Minister naj bi s popuščanjem pokvaril dober predlog, ki ga je pripravila stroka. Več kot 400 vloženih amandmajev k predlogu zakona, od katerih jih je vlada vložila več kot 200, dokazuje zgrešenost vladnega predloga, je menil Demšar.

PODJETNIKI V SLOVENIJI

Na pobudo Slovenske konference Svetovnega slovenskega kongresa so se v Ljubljani zbrali podjetniki in gospodarstveniki slovenskega rodu iz Slovenije, iz zamejstva in po svetu. Zbrani so se seznanili s slovenskim pravnim redom ter možnostmi gospodarskega sodelovanja in finančnega poslovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu. V nadaljevanju tridnevnega srečanja, katerega glavni namen je navezati močnejše stike in plodnejše sodelovanje z gospodarstveniki slovenskega rodu, v zamejstvu in po svetu, so pripravili tudi več okroglih miz in se seznanili s posameznimi podjetji in združenji.

ZAGOVORNIKI SV. KRIŽA

Zagovorniki preimenovanja Vipavskega Križa v Sveti Križ, ki so se poimenovali za prijatelje Sv. Križa, so v izjavi za javnost poudarili, da si bodo kljub izidu na referendumu tudi v prihodnje z demokratičnimi in civilnimi sredstvi prizadevali pridobiti Križane in druge občane v ajdovski občini za odpravo nasilnega dejanja oblasti iz leta 1955, ko so brez referenduma in iz ideološke mržnje spremenili ime kraja. Omenjena skupina je ob tem še pojasnila, da njeno stališče za vrnitev imena Sv. Križ nikakor ni ideološko, takšna pa je po njihovem mnenju bila nasilna sprememba imena kraja leta 1955.

LIPICANCI

Ljubljana je pri Svetovni trgovinski organizaciji vložila zahtevo, da bi imela Slovenija izključno pravico do uporabe imena lipicanci. Tiskovni predstavnik avstrijskega ministra za kmetijstvo Gerhard Popp že piše, da gre za „načelno vprašanje“. O tem bodo razpravljali konec oktobra v Ženevi.

SLOVENSKA DELEGACIJA V ČILU

13. generalne skupščine Svetovne turistične organizacije (STO) v Santiagu de Chile se udeležuje tudi slovenska delegacija pod vodstvom ministra za malo gospodarstvo in turizem Janka Razgorška. Govorili so o prihodnji organiziranosti te vodilne mednarodne organizacije na področju turizma in potovanja.

NAJSTAREJŠA TRTA NA SVETU JE BOGATO OBRODILA

Na Lentu v Mariboru so 3. oktobra obrali najstarejšo trto na svetu (več kot 400 let), ki je letos ponovno bogato obrodila, saj so brači pod budnim očesom mariborskega župana in gospodarja trte Borisa Soviča nabrali 27 kilogramov grozdja, ki je vsebovalo rekordnih 18,7% sladkorja.

Po Martinovem bodo vino najstarejše trte na svetu ustekleničili v lične 2,5-decilitrne stekleničke, ki jih je umetniško oblikoval Oskar Kogoj. Vino ima mestna občina Maribor za protokolarnе namene.

Cepljenke najstarejše trte na svetu, ki jih je mestna občina v preteklosti poklonila prijateljskim mestom in posameznikom po svetu (ob zadnjem obisku so cepljenko trte na Lentu poklonil tudi papežu Janezu Pavlu II) lepo uspevajo npr. v francoskem Toursu in še nekaterih mestih.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Zadnji tedni pred volitvami kažejo precej zapleten položaj. Argentinski politični oder namreč ni normalen. Stranke niso jasno začrtane, kandidati ene in druge včasih sovpadajo in struje se prepletajo. To otežkoča izvedbo anket in ugotavljanje priljubljenosti te ali druge skupine.

ENOTNI, A NE PREVEČ

Peronisti so v predsedniškem obdobju Menema pozabili na marsikatero tradicijo. Že sama njihova himna poje, da bodo „vsil združeni zmagali“. Kaj pa, če so sperti? Logičen sklep je, da bodo poraženi.

Duhalde se tega zaveda, zato je zadnji del njegove volilne kampanje posvečen silovitim napadom na kandidate Povezave, po drugi strani pa naporu za trdno povezavo vseh peronističnih skupin in struj, od katerih jih mnogo gleda čez plot.

Peronistična tradicija v državi je še vedno tako zakoreninjena, da če bi danes zbrali vse politične izraze, ki imajo izvor v peronizmu, bi bila to nepremagljiva sila. Justicialistični stranki je namreč treba dodati še polovico Povezave, saj ima Solidarna fronta svoj izvor v peronizmu („skupina osmih“). Tja spadajo tudi nekatere provincijske stranke (n. pr. Sapag v Neuquenu), stranka bivšega ministra Cavalla in tudi Belizova formacija. Dejansko je treba iz peronistične tradicije izvesti samo radikale, maloštevilne socialiste, revno skrajno levo in neznatne desničarske formacije.

Da pa danes položaj peronističnega kandidata ni rožnat, marveč mu resno preti poraz, pa je zapisati tudi v veliki meri neenotnosti v sami vladni stranki. Tu na prvo mesto postavimo predsednikov namen, da obdrži čim več oblasti (kar vodi v direktni ali indirektni bojkot lastnemu kandidatu). Na drugem mestu lahko beležimo razne odcepitve (župani, ki vsaj na provincijski ravni podpirajo Pattija), nikakor pa tudi ni mahjen vpliv tistih, ki so bili na notranjih volitvah poraženi in nameravajo voliti proti zmagovalcem.

Eden takih konkretnih primerov je veleobčina La Matanza, kjer je poraženi Pierri z vsem svojim aparatom natiho pristal v vrstah Pattija. Tudi če bo večji del teh za predsednika volilo peronistično listo, bo v tem mešanju Duhalde izgubil marsikateri prepotrebni glas, zlasti ker prav v tem okrožju močno odmeva kandidatura bivše televizijske zvezdnice gospe Pinky (Satragno).

S tega vidika laže razumemo Duhaldejeve napore, da bi zedinil svojo četo in dosegel, da bi se v hlev vrnilo čim večje število izgubljenih ovc.

ZADNJI UDARCI

Povezava je glavni poudarek kampanje osredotočila na napake Menemove vlade. Tu je že razumljivo osporavanje socialnega položaja. Druga važna točka je korupcija, tretja pa pomanjkanje varnosti.

Kot namenoma (da, namenoma) je v zadnjih dneh prišlo na površje z obnovljeno silo nekaj škandalov. Pojavili so se v krogu Marije Julije Alsogaray, državne sekretarke za okolje, ki je od samega začetka Menemovega mandata priljubljena tarča opozicijskih napadov. V njen resor spada Direkcija za vodo in vodja tega urada (Mario De Marco Naon) je bil suspendiran zaradi vedno jasnejših dokazov korupcije in slabe administracije. Odmevi na te primere so tako močni, da ogrožajo položaj gospe Alsogaray, in na mestu jo drži le brezpogojna zaslomba predsednika Menema.

Prav tako so se znova pojavile obtožbe korupcije in slabe administracije v sklopu ustanove socialnega skrbstva za upokojenec (PAMI). Preko te ustanove se pretakajo ogromne količine fondov (proračun je 200 milijonov na mesec). Opozicija je vedno

obtoževala občasne direktorje in ti so padli drug za drugim (spomnimo se gospe Matilde Menendez, katere primer je povzročil enega najhujših porazov peronizma v prestolnici). Sedanji vodja Victor Alderete (nič skupnega s sindikalistom istega priimka) tudi doživlja silne napade in obtožbe in ga prav tako na mestu ohranja le predsednikova trma.

Kar pa se varnosti tiče, so vsakdanji primeri ropov, napadov in kraje dovolj zgovorni, da o njih ni treba posebej pisati. Značilen pa je primer napada na banko v Ramallo, ki je znova vrgla temno senco na provincijsko policijo in tudi na sodnijske kadre. Ta primer na pragu volitev je tudi pomemben.

Tako vidimo, da opoziciji ni treba razlagati, kako bo vladala, marveč le kazati, kako ne bo vladala, pa ji niti ni treba povedati, kaj bo storila, da bo drugače vladala. Ta strategija je za Povezavo pomnila ogromen uspeh in ji dala tolikšno prednost pred Duhaldejem, da ji marsikateri opazovalec napoveduje zmago v prvi rundi.

OBZORJE, KI SE ODPIRA

Čeprav smo na tem mestu že omenili prave podatke, lahko zaznamo, da precej bralcev nima jasnih pojmov glede „ballotage“ ali druge runde. Tudi v tem je argentinski sistem kaj svojevrsten. V vseh normalnih državah v prvi rundi zmaga kandidat, če preseže 50 odstotkov glasov. V Argentini je po ustavi ta zmaga zagotovljena kandidatu, ki preseže 45% glasov. A zmaga v prvi rundi že, tudi če ne doseže 45%, pa ima vsaj 10% naskoka nad drugouvrščenim kandidatom.

Zato v peronističnem taboru tako močne odmevajo javnomnenjske ankete, večina katerih priljubljenost De la Rue postavljajo nad 40%, torej zelo blizu potrebne številke. S tega vidika razni pojavi kažejo, da se tudi sam kandidat Duhalde že pripravlja za primer, da bi bil poražen. On ima trenutno dva cilja: zmagati na volitvah v možni drugi rundi ali pa ohraniti čim več politične moči za trenutek, ko bo peronizem prešel v opozicijo in bo na čelo te opozicije stopil Menem.

S tega vidika laže razumemo, da se vsi njegovi napor osredotočijo v domači hiši, to je v provinci Buenos Aires, kjer ima kontrolo nad strankarsko strukturo, a si mora zagotoviti svoj „zgodovinski glas“, to je podporo tistega dela prebivalstva, ki mu je bil doslej vedno zvest. Le v takem položaju bi lahko še vedno držal v šahu sedanjega predsednika in si zagotovil nadaljnje možnosti na političnem polju. A prav to delo mu ne dovoli, da bi močnejše posegal v druga volilna okrožja, kot to z velikim uspehom opravlja De la Rue.

Prosimo pa bralce, da teh komentarjev ne jemljejo kot napoved Duhaldejevega poraza. Do zadnjega trenutka se lahko kolo sreče zavrti zaradi kakega nepričakovanega dogodka. Mi pa moramo zapisovati tendence, tako kot jih stvarnost kaže doslej.

AFERA, KI SE ZAKLJUČUJE

Precej črnila je zadnje čase preteklo tudi zaradi zatočišča, ki ga je buenosaireska vlada podelila ubeglemu paragvajskemu generalu. Lino Oviedo je prišel v Argentino predvsem zato, ker ga s predsednikom Menemom veže staro prijateljstvo. Kljub zahtevam paragvajskih sodnih oblasti je argentinska vlada smatrala, da je njegov primer politične narave, in mu je podelila azil.

Oviedo je seveda ta azil nekoliko izkoristil, saj ni izpolnil pogoja, da prekine s politično dejavnostjo. Zato so ga te dni poslali na Ognjeno zemljo (čim dalj od Paragvaja), sedaj pa že sam misli na odhod v kako drugo državo (Venezuelo) kajti njegova prisotnost negativno odmeva v predvolilnih anketah. To pa tudi Menemu ni po godu.

Slovenci v Argentini

Odmev z mendoškega slavja

Ko so pred kratkim Slovenci v Mendozi slavili 50-letnico ustanovitve tamošnjega Društva Slovencev, so na proslavi prejeli lepo spominsko ploščo, dar ustanov v sklopu Medorganizacijskega sveta. Posvetilo se glasi:

„Društvu Slovencev v Mendozi ob 50-letnici.

Čestitke in želje nadaljnjih uspehov pri ohranjanju Slovenstva v deželi pod Andi. Zedinjena Slovenija - Društvo Slovenska pristava, Castelar - Hladnikov dom, Slovenska vas - Naš dom, San Justo - Slomškovo dom, Ramos Mejia - Slovenski dom, Carapachay - Slovenski dom, San Martín - Slovensko planinsko društvo, Bariloche.”

Ploščo je izročila tajnica Zedinjene Slovenije, prof. Neda Vesel Dolenc, sprejela pa sta jo predsednik Društva Slovencev iz Mendoze Davorin Hirschegger in podpredsednik Jernej Bajda.

San Martín

Pri sanmartinski Zvezi žena - mati je v septembru govoril delegat prelat Jože Škerbec. Izbral si je temo o škofu Antonu Martinu Slomšku. Kakor nam je škof Slomšek znan, je govornik povedal vseeno marsikaj zanimivega in novega o njem. Na žalost je prisostvovalo manj članic kot navadno, ker so bile ene v Sloveniji, druge pa zadržane, vendar pa je bilo zares lepo in domače. Hvala gospodu Škerbcu, ki je kljub zaposlenosti našel čas za Zvezo.

Prihodnji sestanek bo 21. oktobra ob navadni uri.

Pri slovenski šoli pa je starejši otrok govoril Tine Debeljak in sicer o Slomšku kot šolniku.

Po kratkem uvodu o Slomšku pisatelju je pokazal na šolske razmere v Slomškovem času in njegovo delo za šolarje z učnimi knjigami. Obenem pa je še nakazal na ogromno kulturno prosvetno delo z ustanovitvijo Mohorjeve družbe.

Precejšnja udeležba je pričala, da je bilo zanimanje o tej strani Slomškovega dela veliko.

JURE VOMBERGAR

Potovanje RAST XXVIII v Slovenijo

Odšli so na Krnski grad in si ogledali starinsko cerkev in prostor, kjer je nekoč stal knežji kamen, ob katerem se je vršilo umeščanje in ustoličevanje koroških vojvod. Od tam so šli pogledat vojvodski prestol, nato pa še srednjeveški grad Ostrova (Ho-

chosterwitz). Kosilo so imeli v Domu prosvete v Tinjah, kjer jih je sprejel rektor Jože Kopeinig in jim razkazal stavni kompleks, katerega krasijo umetniška dela modernih koroških slikarjev in drugih likovnih oblikovalcev, ter jim razlagal njihov pomen. Popol-

Argentinski dijaki pri Aljaževem stolpu vrh Triglav

O zaščitnem zakonu za Slovence v Italiji

V italijanski poslanski zbornici se je nadaljevala splošna razprava o zakonskem osnutku za zaščito slovenske manjšine.

O Masellijevem besedilu zakonskega osnutka so najprej spregovorili predstavniki desnosredinske opozicije: poslanec Cesare Previti (Naprej Italija), Paolo Armaroli (Nacionalno zavezništvo) in Carlo Giovanardi (mešana skupina - Krščansko-demokratski center). Previti je po krajšem zgodovinskem orisu odnosov med Italijani in Slovenci dejal, da italijanska država priznava Slovence vrsto pravic, ki jih urejajo zaščitni zakoni, priznava jim kulturna, športna, stanovska in druga združenja, gledališče, namenila jim je vrsto poslopij za kulturne dejavnosti, televizijske programe v okviru italijanske državne radiotelevizije RAI in šole v slovenskem jeziku. Za slovensko manjšino, ki po njegovih besedah predstavlja 5,7% prebivalstva v občini Trst in 8,2% prebivalstva v občini Gorica, si ni mogoče zanišljati zaščite, kot jo imata nemška manjšina na Južnem Tirolskem in francoska manjšina v Dolini Aoste. Ta zakon je po Previtijevem mnenju „beg naprej“, ki je tudi v nasprotju z okvirnim zakonom za zaščito manjšin v Italiji, ki je tik pred potrditvijo.

Previti je dodal, da je zgrešeno tolmačiti zakon kot dolg italijanske države. Zakon, je zaključil Previti, bi moral biti dodatno sredstvo za kulturno združevanje,

ne pa kot znak, ki bi predstavljal izključno različnost.

Poslanec Paolo Armaroli je bil tudi kritičen do zakonskega osnutka, ki bi po njegovih besedah dal slovenski manjšini privilegije na škodo italijanskega prebivalstva. Med drugim je omenil vprašanje istrskih optantov in ostro obsodil resolucijo slovenskega državnega zbora, ki pričakuje od italijanske strani sprejetje zaščitnega zakona v tej zakonodajni dobi. Armaroli je tudi omenil Osimski sporazum, ki naj bi po njegovih besedah ne veljal več.

Če paritetni odbor, ki ga predvideva Masellijev osnutek, vnese npr. dvojezičnost v občini Trst in Gorica, bi ustvaril probleme tam, kjer danes ne obstajajo, in povzročil zelo živahne napetosti, je med drugim menil poslanec Carlo Giovanardi.

Za njimi je spregovoril poslanec valdostanske stranke Union Valdotaie Lucien Caveri, ki je govoril v imenu stranke Slovenske skupnosti. Caveri je poudaril potrebo po novem in organskem zaščitnem zakonu za Slovence v Italiji. Pogajanja vladne večine z opozicijo se ne smejo odvijati v logiki zniževanja ravni zaščite. Treba je namreč ohraniti splošne smernice in zaradi tega bo predstavil nekatere popravke, ki jih je oblikovala Slovenska skupnost. Kar se tiče resolucije slovenskega parlamenta, je šlo le za izmenjavo informacij med parlamentoma. Te dni razprava še poteka.

V Trstu umrl pesnik Vinko Beličič

V tržaški bolnišnici je 27. septembra umrl pesnik, pisatelj in prevajalec profesor Vinko Beličič, avtor številnih proznih, dnevninskih in pesniških del.

Beličič se je rodil leta 1913 v Črnomlju. Na univerzi v Ljubljani je študiral slavistiko, nato pa na katoliški univerzi Srca Jezusovega v Milanu še italijanski jezik in književnost. Služboval je na uršulinski dekliški gimnaziji v Ljubljani. Med vojno je bil na protikomunistični strani, po njej pa je pristal v Trstu, kjer je od obnove slovenskega šolstva 1945 do upokojitve poučeval slovenščino na Znanstvenem liceju. Zaradi svoje slovenske pokončnosti je ostal ves čas apolid, ker mu t.i. „katoliška“ Italija ni hotela dati državljanstva. Zato je med vsem dolгим časom poučevanja ostal suplent... Bil je tudi zu-

nanji sodelavec Radia Trst A.

Beličič, ki je tudi avtor več strokovnih del, je začel pesmi in črtice objavljati že v gimnazijskih letih, po vojni pa je sodeloval pri številnih zamejskih in zdomskih publikacijah. Njegova dela so tudi povest Molitev na gori, zbirke pesmi Česminov grm, Pot iz doline, Gmajna ter zbirke črtic Kačurjev rod, Nova pesem in Med mejniki. Bil je stalni sotrudnik Meddobja, Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu mu je izdala njegovo zbirko pesmi Nova pesem leta 1961. Bil je tudi sodelavec našega Zbornika Svobodne Slovenije. Zaradi svoje demokratične drže je bil doma zamočevan in npr. ni bil omenjen v priročniku Slovenska književnost iz leta 81. Šele po padcu komunizma so ga začeli upoštevati.

Naj počiva v miru!

dne so si v Celovcu ogledali še park Minimundus, kjer je razstava miniaturnih znanstvenih stavb iz vsega sveta, med njimi Plečnikova Univerzitetna knjižnica v Ljubljani in slovenski kozolec. Proti večeru so se vrnili na grad Reberco in se pripravili za nastop pred publiko iz okoliških vasi. Najprej so nastopile deklice družine Blažej iz Galicije in Korošci bratje Smrtnik, nato pa dijaki iz Argentine. Buenosajrečani so nastopili z recitacijami, Mendoščani pa poleg recitacij še s petjem in plesi.

V nedeljo, 18. julija zjutraj, se je 35 članov skupine iz Argentine poslovilo od prijaznih Korošcev in se odpeljalo proti Italiji. Peljali so se mimo Vrbskega jezera, prešli mejo z Italijo v bližini sv. Višarj in opoldne prišli v Gorico. Najprej so bili pri maši v cerkvi sv. Ivana, po maši pa je skupina iz Mendoze na ploščadi pred cerkvijo predstavila del svojega programa s pesmimi in plesi. Nato so se odpeljali h kosilu v Števerjan, v gostilno župana Hadrijana Koršiča. Tam so se srečali tudi z dr. Bernardom Špacapanom, rojenem v Slovenski vasi v Lanúsu. (Zakonca Koršič in dr. Špacapan so v začetku tega

leta obiskali Argentino. V Slomškovem domu sta oba primorska javna delavca imela predavanje.) Sledil je obisk prenovljene-ga Kulturnega doma Lojze Bratuž, katerega sta razkazala Damjan Paulin, predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete, in Franka Žgavec, predsednica Doma. Mlada vodiča Dimitrij Brajnik in Federica Bello, ki sta sprejela skupino ob prihodu v Gorico, sta jo nato spremljala na grad nad Gorico, potem pa na vožnji proti Devinu. Med potjo sta opisovala kraje, mimo katerih so se vozili. V Devinu je skupino prevzel prof. Aleš Breclj, tudi rojen Argentinec. Ker je bilo nemogoče parkirati avtobus v bližini morja, so se člani odprave morali odpovedati kopanju, pač pa so se ohladili s sladoledi. Prof. Breclj jih je nato popeljal po sprehajalni poti nad morjem med Sesljanom in gradom v Devinu, po poti, ki nosi ime po pesniku Rilkeju, ki se je nekoč po njej sprehajal (menda tudi Simon Gregorčič). Ob poti so še vidne utrdbe in temelji za topove iz prve in druge svetovne vojne.

Nadaljevanje prihodnjic

ARH. JURE VOMBERGAR

(2) NADALJEVANJE IN KONEC

Zvezda najsvetlejša

Zanimivo je, da je škof Slomšek že v svojem času opozarjal na zlaganost komunistov. Naravnost bleščeča je njegova napoved iz leta Marxovega in Engelsovega *Komunističnega manifesta*, kaj bo prinesla s seboj ta nevarna miselnost, če se ji ne bodo uprli že na samem začetku. Zapisal je: „*Kar pridi so pridelali, se komunistam lastno zdi, saj pravijo, vsi bratci smo, kar glešamo, je vsih blago. Katolška vera nas uči, da Bog talente razdeli, da en'mu dva, pa drug'mu pet, ne vsak'mu en'ga, ne deset. O, komunist, poberi se! Tvoj nauk slepar iz pekla je, ljubezen Bog od nas želi, ne pa oropati ljudi.*”

S tem, ko je škof Slomšek sedež škofije prenesel v Maribor, je vključil v svojo škofijo okrog 200.000 Slovencev, ki so poprej pripadali graški škofiji in bi se sicer narodnostno utopili v nemškem vplivu, meja med Slovenijo in Avstrijo pa bi potekala nekje blizu Slovenske Bistrice in ne na Šentilju. Tako je zbral skoro vse Slovence na Spodnjem Štajerskem v novi, slovenski škofiji in jim ohranil dom in rod. Ob Slomškovem prihodu je bil Maribor močno nemško usmerjen. Veliko je bilo nemčurjev, ki so bili sicer slovenske krvi, a so se svoje narodnosti sramovali, niso spoštovali in ne govorili domačega jezika in bili tudi politično bolj naklonjeni tujcem kot svojemu rodu. Znano je, da nemčurji niso sprejemali Slomška. Zaradi njegove narodne in kulturne usmeritve ga niso marali in so mu večkrat uprizarili kakšno neprijetnost. Po njegovem pogrebu se je skupina mladih ustavila ob še odprti grobnici v kapelici žalostne Matere božje na mariborskem pokopališču in pljuvala na krsto. Nekdo je rekel: „*Tu ima sedaj ta, slovenski svetnik.*” Po smrti so v Mariboru nameravali postaviti kip iz belega marmorja naravne velikosti, a nemški liberalni krogi so bili tako močni, da so to namero preprečili. Sploh so uradni krogi takratnega avstrijskega cesarstva videli v Slomšku pretiranega slovenskega prenapeteža. Ko so leta 1941 prišli v Maribor nemški nacisti, so zahtevali, da se njegova krsta prenese drugam. Prepeljali so jo v grobnico pod frančiškansko cerkev. (So bili pač nacisti, sovražniki slovenskega naroda; če bi Slomšek živel med drugo svetovno vojno in se takrat izrazil o komunizmu, kot se je pravzaprav 100 let prej, bi Slovenci-komunisti njegove posmrtno ostanke vrgli neznankam, njega pa proglasili za narodnega izdajalca in ga kot takega obravnavali še danes.)

Še veliko pomembnih zaslug ima škof Slomšek, o katerih bi se lahko govorilo. Leta 1859 je v Mariboru ustanovil bogoslovje in teološko šolo. To je bila prva visoka šola, predhodnica mariborske univerze.

Za načrtno delo na misijonskem področju je povabil v svojo škofijo Misijonsko družbo lazaristov in jim izročil cerkev sv. Jožefa nad Celjem. To je bila prva umestitev lazaristov v Avstriji.

Za nadarjene revne dijake in študente je v Celju ustanovil podporno društvo in zavod z imenom Maximilianum, v Mariboru pa podoben zavod z imenom Victorinum. Za vzgojo deklet je ustanovil redovno skupnost šolskih sester, ki je sploh prva redovna skupnost, ustanovljena na Slovenskem. Zanimivo je, da je nekaj slovenskih šolskih sester prišlo okrog leta 1930 v Argentino in še danes jih nekaj živi v San Lorenzu blizu Rosaria. Danes je ta red razširjen v Argentini, Paragvaju in drugih deželah, ni več v rokah slovenskih redovnic in malokdo ve, da je ta red ustanovil škof Anton Martin Slomšek.

Slomšek je poznan zunaj meja Slovenije tudi po tem, da je leta 1851 je ustanovil molitveno *Bratovščino sv. Cirila in Metoda* za edinost med kristjani, katero je leto

kasneje potrdil papež Pij IX. in je tako postala vsecerkvena. Razširila se je po vsej Evropi. Papež Janez Pavel II. je leta 1984 slovenskim romarjem v Rimu rekel: „*Že v prejšnjem stoletju je vaš goreči pastir, božji služabnik škof Anton Martin Slomšek, med vami in tudi med drugimi narodi oživil cirilmetodijski ideal o Cerkvah. To je ideal o krajevni Cerkvi, ki je globoko zakoreninjena v kulturi naroda, obenem pa življenjsko združena v veri in občestvu z Apostolskim sedežem in z vesoljno Cerkvijo.*”

Ena izmed velikih papeževih nalog v službi božjega ljudstva je prepoznavanje duha svetosti v življenju posameznikov, ki so v ljudeh s svojim življenjem prebujali sveti spomin na Božjo bližino in jih s tem usmerjali k edino potrebnemu v življenju. Tudi med Slovenci so živeli in živijo ljudje v duhu svetosti. Med njimi je že nekaj prepoznanih božjih služabnikov, ki v takšni ali drugačni obliki sijajo Božjo svetost na slovenski način. Svetost se nikoli ne ponavlja. V vsaki pojavnosti je povsem izvirna. Svetost je namreč božji sij v povsem vsakdanjih dejanjih in dolžnostih, za večino celo banalnih. Svetnik pa je tisti, ki tako živi ta svoj vsakdanjik, da je ob njem mogoče čutiti Boga. Svetnik je poseben način nadaljevanja učlovečenja Božjega Sina. Življenje takega človeka nas preseneti, razveseli in opogumi. (Družina, 12.7.98)

Slomškovi sodobniki so v njem prepoznali takega Božjega služabnika že v času njegovega življenja. Ko je umrl, je na žalnem zasedanju v mariborski čitalnici njegov prvi življenjepisec Franc Kósar takole govoril: „*Kdo je ta mož, katerega beseda je imela tako moč čez naša srca? Ta mož je preslavljeni Anton Martin Slomšek, zvezda najsvetlejša na slovenskem obnebu, katera je nad 30 let svetila nad Slovenci, speče budila, zbujevala dvigala, vstale napotovala, napotne vodila,*

JOŽE RANT

Varovanje arhivskega gradiva — in še kaj

Arhiv RS

Seminar se je začel 28. junija ob 9. uri v Arhivu RS, (Gruberjeva palača, Zvezdarska 1; obstojajo še „podružnice“, kot npr. Slovenska kinoteka na Miklošičevi 38). Po nastopu deklisnega zborčka, ki nam je zapel „Dober dan“ in še nekaj drugih, so nas pogostili z vinom in kruhom — pa tudi s potico. Ravnatelj arhiva, magister Vladimir Žumer, je predstavil organizatorje, od katerih je bilo veliko prisotnih, in kratko razložil naloge in delovanje arhiva, ki ohranja listine tam od 12. stoletja. Poudaril je, da je zgodovina izseljencev del zgodovine slovenskega naroda. Ta trditev je silno pomembna, a treba je seveda vključiti vse, tudi politično emigracijo, če ne te celo bolj prav zaradi tega dejstva.

Arhivsko gradivo arhiva RS je predstavila Mojca Grabnar, fototeko arhiva Eva Gerkman, arhiv RS in ogled palače pa Mojca Grabnar. Eva Gerkman nam je izročila povzetek svojega nagovora o fototeki. Govori o ohranjanju fotografij (v ovitkih-kuvertah), o popisu in načinu popisa vsake fotografije, o razvrstitvi po vsebini, času, kraju itd. Važno je upoštevati, da so fotografije del arhivskega gradiva. Črno bele trajajo dalj časa, barvne pa oblede čez 20 ali 30 let. Arhiv RS obsega sedaj čez 330.000.000 fotografij, dia pozitivov in negativov!

S tem v zvezi se splača omeniti, kako danes drugače gledajo na načine ohranje-

Gospodarski vestnik

Slovenske latinskoameriške trgovske zbornice

Nihče se ne trese

Je že tako na tem svetu, da „vse pride in vse mine“, kot je pel španski pesnik Antonio Machado. Kaj ima poezija opraviti z gospodarstvom? Ne veliko, vendar je ta začetek lep in resničen. Prišla je Menemova doba, polna globokih gospodarskih sprememb; pa tudi že prehaja.

Možnost spremembe na oblasti je prvi resno vzel in prijazno pozdravil Mednarodni denarni sklad (MDS), ali med nami bolj poznani Fondo Monetario Internacional.

Pred dnevi je bilo zasedanje Sklada in v Severno Ameriko je med drugim pohitel tudi možni bodoči gospodarski minister, če zmaga Povezava, Jose Luis Machinea. Njegova prisotnost je vzbudila več pozornosti in bil je deležen večjih poklonov in važnejših sestankov kot sedanji gospodarski minister Roque Fernandez. Gospodje v Skladu stvarno gledajo na vso stvar in so se že temeljito pripravili na možno spremembo.

Še več, bodoča vlada ima že zagotovljene fonde, da se ji prve tri mesece ne bo treba bati odplačevanja obresti (in glavni-ce) zunanjega dolga, čeprav so številke astronomske. MDS je obljubil visoko pomoč (predvideno v višini 6.500 milijonov dolarjev). Medameriška razvojna banka (BID) pa je obljubila posojilo za podporne programe v višini 2.000 milijonov dolarjev. Razumljivo je, da ob takih številka nikogar ni strah. Finančna podpora je zagotovljena.

Je zagotovljena? Seveda, pod pogojem,

mlačne ogrevala, ogrete navduševala. Oj, ta žarna zvezda je predzgodaj se utrnila! Toda ne — ta zvezda se ni utrnila, temveč Oče luči — tako zaupamo — jo je dvignil z obnebnja zemeljskega ter jo pripel na strop nebeški, da še prijetneje sveti v družbi njegovih izvoljenih...

da Argentina sprejme nekatere prijazne nasvete mednarodnih finančnih organizmov in se bodoča vlada izkaže zmožno, da nasvetovane korake tudi praktično izpelje. Postopek bo zelo enostaven. Takoj po volitvah, ko bo že jasno, kdo bo vodil državo, bo na obisk prihitela delegacija Sklada z gospo Terezo Ter Minassian na čelu. Še pred nastopom nove vlade se bo z bodočo gospodarsko ekipo pričela pogajati o besedilu novega sporazuma, ki naj ga Argentina podpiše. Ta sporazum je pogoj, ki bo državi odprl pot do novih kreditov z nizkimi obrestmi (kar tri točke pod temi, ki jih trenutno dosega Roque Fernandez) in bo lahko refinancirala pasive svojega zunanjega dolga.

To je zagotovil te dni tudi Williams Rhodes, podpredsednik mogočne Citicorp. Seveda, nova vlada mora predstaviti gospodarski program, ki bo vzbudil zaupanje tujih kapitalov. Ta program naj predvideva krepko znižanje državnega deficita. Proračun bo moral biti skromen. Skromni pa bodo morali postati zlasti proračuni posameznih provinc, na katere je obrnil svoje pazljivo oko MDS. Na sestanku med Machineo in podpredsednikom sklada Stanley Fischerjem se je govorilo tudi o tem.

Razni drugi veljaki svetujejo še dodatne ukrepe. Tako Vito Tanzi, najbolj priznani davčni izvedenec Sklada predlaga dodatne davke na goriva (zlasti na gasoil), razširitev davka na dobiček (impuesto a las ganancias) in uvedli naj bi še davek na finančne obresti.

Z eno besedo, takoj po nastopu nove vlade (10. decembra) nas čaka nov sunek, ki naj v zavoženo gospodarstvo uvede strožji red. Sunek bo ponovno hud, a je po mnenju mednarodnih finančnih organov neizbežen. Pač, ob tem se pa lahko vsi nekoliko tresemo.

-e-t

(4)

konservacijo in restavriranje arhivskega gradiva na pergamentu in papirju (mag. Jedert Vodopivec), mikrofilmanje in računalniško posnemanje (skeniranje) pa je pokazal inž. Marjan Dobernik, ki nam je tudi stavil na razpolago cenik za morebitna dela. (Cenik ima pet strani; kdor bi ga želel, se mu ga lahko pošlje. Prav tako so na razpolago: primerki darilne pogodbe; primerki zapisnika o izročitvi in prevzemu arhivskega gradiva; primerki prevzemne knjige ipd.)

Inštitut za slovensko izseljenstvo — Znanstvenoraziskovalni center (ZRC) Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU)

Ob treh popoldne, (po preobilnem kosilu, ki bi zahteval siesto, posebno ker so vedno začeli z mastno in prezačinjeno juho!), smo šli na imenovani inštitut, ki je zazdal nastanjen na Gosposki 13, čeprav imajo upanje, da se kmalu preselijo. Ker je na Gosposki, že to pomeni, da je stavba „gosposka“, to se pravi, da odgovarja temu, kar so svojčas imeli za gosposko. Preselitev bi sicer bila koristna zaradi prostora, a ZRC bi izgubil lepo in zgodovinsko pomembno stavbo.

Predstavil je inštitut in arhivsko gradivo dr. Marjan Drnovšek s sodelavci. Navzoči sta bili tudi dr. Janja Žitnik in dr. Helga Glušič, ki sta predstavili delo „Slovenska izseljenska književnost“, o katerem je pisala Svob. Slov. 8. julija t.l. Če ne bi bil že preobremenjen, bi si jo bil gotovo kupil, saj cena treh delov ni visoka.

Težišče raziskovalnih usmeritev inštituta so izseljenski procesi in organiziranost, kulturno delovanje in akulturacijski problemi slovenskih izseljencev.

Potem smo si ogledali laboratorije za

Nadaljevanje prihodnjic

Novice iz Slovenije

Pisali smo pred 50 leti...

TRŽIČ - V Trziču so bili na angelsko nedeljo, prvo nedeljo v septembru, vsako leto šuštarški vajenci - „jungri“ sprejeti med pomočnike - „ksele“. Ta običaj, pravili so mu „fajšprehunga“, so sklenili s pravim sejmom, kjer ni manjkalo „štantov“, dobrih šuštarških jedi, pijače, tudi igra je morala biti in nazadnje seveda veselica, kjer so ob plesu tržiški šuštarji pozabili na celodnevno garanje na nizkih trinogih stolčkih in šuštarški luči na „gauge“. To tradicijo, prilagojeno današnjemu času, neguje Turistično društvo Trzič, ki vsako leto prireja šuštarstvo nedeljo, letos že 32. v takšni obliki. Na 300 stojnicah so med drugim ponujali obutev, tekstil, suho robo, predstavljene pa so bile tudi različne stare obrti z ročno izdelavo.

VILENICA - V okviru letošnjih mednarodnih prireditev Vilenica '99 (od 8. do 11. septembra) so istoimensko mednarodno nagrado Društva slovenskih pisateljev podelili švicarski pisateljici Eriči Pedretti. V utemeljitvi odločitve za 14. dobitnika nagrade doslej je desetčlanska žirija pod vodstvom Iztoka Osojnika poudarila njeno uspešnost pri niansiranem predstavljanju kompleksnosti človeškega življenja. Zaznamovana z lastno izkušnjo, se Pedretti je v svojih delih posvečala pregnancem, brezdomcem, tistim, ki so jih oropali „najožje domovine“, in tistim, ki se ne pustijo vpeti v rutino in mehanizme. Zgodnjo mladost, zaznamovano z vojno, je kot hči nemških staršev preživela na severnem Moravskem (Češka), odkoder se je družina s pomočjo Rdečega križa leta 1945 umaknila v Švico in za nekaj let v ZDA. Po letu 1952, Erica živi v francoskem delu Švice. Doslej je napisala sedem obsežnejših knjižnih del in bila večkrat nagrajena. Poleg svojevrstnih romanov, ki nimajo strukture zgodbe, je napisala tudi nekaj knjig za otroke (sama jih ima pet) in mnogo radijskih iger.

Slovenija in šport

FILZMOOS, Avstrija - Slovenski 3-D lokestrelci so na evropskem prvenstvu znova dokazali, da so v tej neolimpijski športni panogi („imitacija“ lova) najboljši v Evropi. Osvojili so sedem zlatih, osem srebrnih in tri bronaste medalje. Z zlatom so se okitili Gradišnik, Podražaj, Praprotnik, Zupan, Žohrerjeva, Štrukljeva in Iličeva, z srebrom Pinter, Golec, Romih, Kasowsky, Fabjan, Pogorelec in obe ekipi, z bronom pa Skornšekova, Abrož in Grosek). Poleg kopice medalj so Slovenci postavili tudi pet evropskih rekordov. V samostrelu je to uspelo Praprotniku in Iličevi, v olimpijskem loku Podražajevi, v golem loku Štrukljevi, v disciplini 3-D pa mladincu Zupanu.

NOVA GORICA - Državno ekipno prvenstvo v atletiki je minilo po pričakovanjih, saj so tako v moški kot ženski konkurenci naslova zanesljivo osvojili atleti in atletinje celjskega Kladivarja. Pri moških so bili drugi atleti ŽAK-a, tretji pa Goričani. Pri ženskah so drugi dan tekmovanja presenetile domače tekmovalke z drugim mestom pred Ljubljankami. Po madžarskih lestvicah je najboljši dosežek uspel Miru Kocuvan (Kladivar) v teku na 400 metrov z ovirami. S časom 49,87 je zbral 1139 točk. V ženski konkurenci pa je bila najuspešnejša Anja Valant (Kladivar), ki je v troskoku zbrala 1094 točk.

NOVA GORICA, BRUSELJ - V prvih tekmah pokala Evropske nogometne zveze (UEFA) sta nastopila sta tudi dva slovenska kluba in oba izgubila. Hit Gorico je v Novi Gorici z golom Liberopoulosa v 14. minuti premagal atenski Panathinaikos, SCT Olimpija pa je v Bruslju z 1:3 klonila

ANKARAN/HRVATINI - Mestna občina Koper bi se morala do konca septembra razdeliti na več manjših, toda rok ustavnega sodišča tudi tokrat ne bo upoštevan. Neuspešno se je namreč končal tudi poskus pobudnikov ustanovitve nove občine Ankaran-Hrvatini. Pobudo za ustanovitev te je sprožilo šest občanov. Vodstvo hrvatske krajevne skupnosti jo je podprlo in v državni zbor poslalo predlog za ustanovitev občine, v Ankaranu pa je svet krajevne skupnosti pobudo zavrnil. Zato so pobudniki zbrali podpise za sklic zbora krajanov, ki je pobudo z večino glasov zavrnil, saj je prevladalo mnenje, da čeprav niso najbolj zadovoljni s koprsko občino, ji bolj zaupajo kot državi.

VIPAVA - Vodstvo, učitelji in dijaki škofijske gimnazije Vipava so letošnje šolsko leto začeli v novih šolskih prostorih. Novo gimnazijsko stavbo je blagoslovil koprski škof Metod Pirihi. Gimnazijo, ki ima položaj zasebne katoliške šole z javno veljavnim programom ter krščansko vrednostno in vzgojno usmeritvijo, je leta 1991 ustanovila koprška škofija z odlokom škofa Piriha, od takrat do preselitve pa je delovala v prostorih starega vipavskega župnišča. Glede na število dijakov - v letošnjem šolskem letu jo obiskuje 160 dijakinj in dijakov - spada med manjše gimnazije in želi ohraniti prednost manjšega števila.

ROGLA - Zreško podjetje Unior slavi velik jubilej - 80-letnico svojega obstoja. Celodnevne slovesne proslave v Zrečah se je poleg 2500 povabljenih poslovnih partnerjev, zaposlenih in lokalnih političnih veljakov udeležil tudi predsednik države Milan Kučan. Nastanek zreškega podjetja je „zakrivil“ inženir Milko Bremec, ki je natančno pred 80 leti ustanovil Štajersko-železnoindustrijsko družbo, od takrat pa je zreška družba doživljala dobre in slabe čase ter še večkrat zamenjala imena.

proti Anderlechtu. Edini zadetek za Ljubljancane, ki so si na začetku drugega dela prislužili kar dva rdeča kartona (Zulič in Mirtič), je v 52. minuti dosegel Ekmečić, za gostitelje pa sta bila uspešna Oyen (v bistvu je bil to avtogol Bajrektareviča) v 21. in Radzinski v 35. ter 68. minuti.

MARIBOR - Nogometaši Maribora Teatnica niso uspeli pred domačim občinstvom ponoviti podviga iz Kijeva. Pred 10.000 gledalci so morali v zadnjih minutah tekme priznati premoč nemškemu podprvaku in vodilni ekipi Bundeslige Bayerju iz Leverkusna, ki je slavil z 2:0. V 83. minuti je zadel Živković, zmago pa je malo zatem potrdil Kirsten.

VESZPREM, Madžarska - Slovenska tekometna reprezentanca je tudi v povratni tekmi kvalifikacij za nastop na evropskem prvenstvu naslednje leto premagala reprezentanco Madžarske. V Veszpremu so bili Slovenci boljši s 27:23 (11:8) in se tako uvrstili na EP. Slovenija je zmagala tudi na prvi tekmi z 32:29.

TRST, Italija - Na tradicionalni regati za pokal Tržaškega zaliva je zmagala slovenska jadrnica Viharnik s krmarjem Dušanom Puhom. Drugouvrščena italijanska regatna jadrnica Angella Rossa je za Viharnikom zaostala pol ure.

ARCO - Najboljši športni plezalci so se v Arcu že trinajstič pomerili v master tekmah. Na njej je sodelovala tudi najboljša slovenska tekmovalka Martina Čufar, ki je v težki in atraktivni smeri v konkurenci 12 tekmovalk zasedla tretje mesto. S tem je Sloveniji priborila prvo medaljo na tovrstnih tekmovanjih.

POŠILJANJE PAKETOV V DOMOVINO

Ministrstvo za industrijo in trgovino je za mesec oktober izdalo novo listo predmetov, ki se smejo pošiljati iz Argentine v inozemstvo. Ta listab prinaša nekaj razveseljivih sprememb. Pri tekstilih je ta sprememba, da se smejo odslej pošiljati v paketu tudi po tri deke iz volne in po 4 kosi slabšega volnenega blaga, veliki do 3,20 m. Še vedno je prepovedano pošiljati srajce, fino volneno blago, stvari iz svile in platna.

Pri hrani so sledeče spremembe: Sme se pošiljati do 5 kg medu, testenin, sira in olja; do 3 kg konzerviranega mesa, do 2 kg ribjih konzerv, sladkarij, prepečenca, masla, bele moke, pancete.

Sme se pošiljati tudi 1 kg toaletnega mila, ne pa pralnega. Še vedno je prepovedano pošiljati npr.: riž, sladkor, kavo, čokolado, surovo maslo....

Dovoljenje sme dvigniti samo pošiljatelj in mora predložiti osebne dokumente.

Slovenija moja dežela

Mlin na veter, Stara Gora

O razširjenosti mlinov na veter na Slovenskem danes vemo več kot o njihovi starosti. Na slednjem področju obstaja še vedno razne hipoteze. Mline na veter so postavljali zlasti na Dravskem in Ptujskem polju, kjer ni bilo potokov z obilnejšo vodo, ki bi gnala vodne mline. Strnjeno območje mlinov na veter je bilo tudi med Konjiško goro in Dolgo

goro ter Rakovcem pri Grobelnem. Postavljali so jih tudi na obronkih Slovenskih goric, ki so bili izpostavljeni pogostim vetrovom. Zunaj teh strnjenih območij smo poznali le nekaj posameznih primerov. Od vseh teh, nekaj sto mlinov na veter, stoji danes le obnovljeni mlin na Stari Gori. O starosti in izviru mlinov na veter je pri nas prvi pisal že Franjo Baš leta 1928, ko je poskušal utemeljiti razvoj vetrnih mlinov iz

DRUŽABNI IZLET

Pevsko društvo Gallus je prejšnjo nedeljo priredilo za svoje člane družabni izlet v Merlo. Pevke in pevci so so ob pesmi in veselem razpoloženju prebili nedeljski popoldan.

ZAPOSILITEV DOBIJO

zidarji, tesarji, železostrugar pri slovenskem podjetju v Cordobi. V orkestru dobre zaposlitve: klarinetist, flautist, po možnosti tudi saksofonist, bobnar.

UKINITEV IRO EMIGRACIJSKE PISARNE

S prvim septembrom je prenehala v spittalskem taborišču emigracijska pisarna, katero je svojčas vodil g. Kolman. Sedaj je treba za vsako stvar hoditi v St. Martin, za kar pa IRO da na razpolago tovorni avtomobil.

Svobodna Slovenija, št. 40; + 6. oktobra 1949

žrmelj. Njegove hipoteze so bile šele pred kratkim osvetljene z novimi arhivskimi odkritji, ki nakazujejo možnost za postavljanje kmečkih vetrnih mlinov pod vplivom raznih vzorov, npr. v podobnih grajskih ali samostanskih napravah. Tako se že leta 1525 omenja mlin na veter pri gradu Vurberk na Štajerskem.

Ohranjeni in delno tudi na novo postavljeni mlin na veter na Stari Gori danes še vedno melje moko. Seveda predvsem v turistične namene, kot „živi“ muzej nekdanjih časov in dediščina, s katero znamo živeti v sodobnosti. Lesena stavba mlin na ima v svoji notranjosti mlinsko napravo z mlinskima kamnoma, ki ju poganja vetrnica. Pogonski del mlina z vetrnico je vrtljiv, saj se mora vetrnica vedno usmerjati v smer pihanja vetra.

Osebne novice

ZLATA POROKA BLAŽ POTOČNIK IN ANGELCA ŠKERLJ

Oba zakonca spadata v generacijo beguncev iz leta 1945. Blaž je bil eden redkih, ki se je rešil iz transporta smrti.

Po težkem in usodepolnem bivanju na Koroškem sta pristala v Kanadi. Kot večina Slovencev sta si za novi dom izbrala Toronto.

Po težkem, a vseeno bolj veselim obdobju prvih skromnih in naporih služb sta se poročila v Torontu 15. oktobra 1949. V zakonu sta imela dva sinova in dve hčeri, ti pa tri vnuke in štiri vnukinje. Potočnikova mlada generacija zna slovensko in so vedno blizu naše skupnosti.

Slavljenca pa sta bila od vsega začetka člana premnogih naših župnijskih in drugih organizacij. Predvsem pa je Blaž Potočnik svoje napore vložil v ravnateljstvo slovenske šole, v pevsko kulturo ter v predsedstvo društva domobrancev Tabor.

Obema slavljenčema čestitamo in želimo še mnoga leta srečnega zakona, poročevalec iz Kanade, pa tudi naš list v imenu vse demokratične slovenske skupnosti.

Rojstva. V Slovenski vasi se je 1. oktobra rodil **Matej Nikolaj Burja**, sin Marka Burja in Elizabete roj. Grbec. - V Buenos Airesu se je 23. septembra rodil **Christian Debevec**, prvorojenec Matija in Cvetke roj. Kopač. - V Sloveniji se je 4. julija rodila **Terezija Debevec**, hči Tomaža in Jerice roj. Cizrl; 21. septembra pa se je rodil **Marko Debevec**, prvorojenec Mateja Debeveca in Polone roj. Koce. V Capitalu se je rodila **Marija Veronika Brula**, hčerka Pavla in Andreje roj. Quadri; v Tucumanu se je rodil 25. septembra **Pavel Matjaž Díaz Žakelj**, sin inž. Pabla in inž. Helene.

Srečnim staršem naše čestitke!

Nova diplomantka: Na višji bolničarski šoli Cecilia Grierson v Buenos Airesu je končala študije in diplomirala z naslovom višje medicinske sestre **Tatjana Zorko**. Čestitamo!

LJUBLJANA - Po oceni ministrstva za notranje zadeve živi v Sloveniji približno 3000 oseb, državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ, ki si po osamosvojitvi Slovenije niso uredile svojega pravnega statusa. Z zakonom o urejanju statusa teh državljanov, ki je začel veljati 28. septembra letos, so tem osebam omogočili, da pridobijo dovoljenje za stalno prebivanje v Sloveniji ter s tem rešili tudi njihov položaj.

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva
hotelov, najem avtomobilov
in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82

H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15.
do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knave, dr. Bernard Knave, dr. Veronika
Knave - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16
do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital -
Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B,
Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik.
Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2548,
2° of. 4, San Justo. Tel. 4482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več
kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin
izdelave. Padre Castañer 366 - B1708BYD Morón
Tel.: 4696-8842 - E-mail: vivodine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Kvalitetno razvijanje
fotografskih filmov: 36 posnetkov 10x15 \$ 10.-
Garibaldi 2308 - B1753GWN Villa Luzuriaga - Tel.:
4659-2060 - E-mail: marko@pinos.com

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 -
B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 -
B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438.
Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos
Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do
petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska
Pristava - República de Eslovenia 1851 - Urađuje ob
sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do
12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS -
Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias -
Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah
od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom
(pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Urađuje
ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do
11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski
dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Urađuje ob
četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11.
ure (g. Stanko Oberžan).

Obvestila

NEDELJA, 10. oktobra:

Prvo sveto obhajilo v slovenski cerkvi
Marije Pomagaj.

Malgaški asado v Slovenski vasi ob
12.30.

ČETRTEK, 14. oktobra:

Seja upravnega odbora Zedinjene
Slovenije v Slovenski hiši ob 20.

SOBOTA, 16. oktobra:

Redni pouk Slovenskega srednje-
šolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski
hiši.

Poklicni orientacijski tečaj ob 13.30
v Slovenski hiši.

Tombola v San Martinu.

ČETRTEK, 21. oktobra:

Izredna seja Medorganizacijskega
sveta ob 20. v Slovenski hiši. Snov: razgo-
vor o Federaciji slovenskih ustanov.

POKLICNI ORIENTACIJSKI TEČAJ

pod vodstvom lic. Metke Praprotnik Luna

Prvo srečanje in začetni temi v soboto, 16. oktobra, ob 13.30 v Slovenski hiši,
Ramón L. Falcón 4158, Capital.

Za informacije pokličite na tel. 4636-0841 od 10. do 18.

Mladinski odsek Zedinjene Slovenije

SLOVENSKI TELEFONSKI IMENIK

bo izšel v začetku prihodnjega leta.

NOVE TELEFONSKE ŠTEVILKE SPOROČITE PISMENO, PO E-MAIL

ALI PO FAXU V NAŠO GLAVNO PISARNO DO

31. OKTOBRA 1999

DO ISTEGA ROKA SPREJEMAMO TUDI BESEDILO ZA

TRGOVSKE OGLASE V IMENIKU.

VEČ INFORMACIJ OSEBNO ALI PO TELEFONU.

S L O G A, Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía

Tel/fax: 4656-6565 - E-mail: sloga@impsat1.com.ar

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

Pismo bralcev

Spoštovani g. urednik!

Marjan Loboda je 22.7. objavil v Vašem
tedniku pismo, v katerem poroča o zadnjih
rezultatih eurobarometra. V skladu s temi
rezultati bi bili Slovenci na predzadnjem
mestu priljubljenosti! Namenoma govorim o
Slovenih, ker se v tem primeru ne prištevam
mednje, saj gre za oceno v Sloveniji ali kveč-
jemu v evropskih državah živečih slovenskih
državljanov!

Ne strinjam se z mnenjem M. Loboda,
da bi slovenski izseljenci lahko mnogo na-
redili za izboljšanje slovenske priljubljenos-
ti. Seveda tu lahko precej naredimo - kakor
to delamo že čez 50 let! Kako pa ga po
Evropi lomijo naši sodržavljanji - ne vedno
slovenski rojaki! -, pa ni odvisno od nas.

Čudno je, a tokrat dajem prav sicer
neznosnemu Jelinčiču: Sloveniji manjka
svojih stališč, preveč samo priključevanje.
(Primer: uporaba šumevcev. Zakaj moram v
slovenskem potnem listu, ki so mi ga res
dali v samo 10 minutah, v računalniškem
delu biti označen kot Jozze.Rant? Španci so
dosegli, da so jim priznali fi, Francozi in
Portugalci, da č, Nemci se gredo ä, ö, ü,
Slovinci pa moramo sprejeti vse to in še q,
w, x, z, ki niso naše črke; v domovini so
nekateri brihtne glave prišle do zaključka,
da Slovenci ne moremo zahtevati uporabe
šumevcev. Nalašč sem nesel pokazati, ko-
murkoli sem le mogel, kako da je končno
dnevnik La Nación popustil in zapisal pravi-
lno imena vseh članov letošnje razstave
slovenske fotografije! Da torej ni mogoče?
Da, za tistega, ki noče!)

So še drugi, ki pa trdijo naravnost neu-
mnosti. Ali pa celo zagovarjajo neke vrste
izdajalstvo nad narodom. Ali ni narodno
izdajalstvo to, kar predlaga urednik Marke-
ting magazina (spet tako lepo anglo-slo-
vensko ime!) Jure Apih, da naj se ime
Slovenija zamenja s čim drugim. Morda s
„Sale“ (v likvidaciji), z „Monarchic Anthill“
(monarhično mravljišče) ali kot je Slovenijo
ocenil neki Anglež, z „Dull People's Land“
(dežela dolgočasnih ljudi)...

Če bi ne vedeli, da gre za iskano sprene-
vedanje, bi se nam zdelo nerazumljivo, kje
vse iščejo doma razloge za slovensko nepri-
ljubljenost! Ali res nikomur ni prišel na
misel kak drug vzrok? Omenjam samo ne-
katere zadeve: pravno pomanjkljiva država;
nerepublikansko nerazlikovanje med tremi
oblastmi (izvršno, sodno, zakonodajno);
obstoj komunistično-fašističnega korporati-
vnega Državnega sveta; pomanjkanje plura-
lizma v občilih, najsibo tiskanih, slušnih ali
slušno-vidnih; v šolah obvezna izključno
„uradna“ razlaga polpretekle zgodovine;
zagrizen antiklerikalizem in antiklerizem ter
načrtno blatenje Cerkve; nerešeno vpraša-

nje javno priznanih zasebnih šol; nerešeno
vprašanje slovenskih manjšin v Italiji, Avs-
triji in na Madžarskem; nerešeno vprašanje
nemške manjšine v Sloveniji; nerešena de-
nacionalizacija; nerešena meja s Hrvaško;
neresna volja do vstopa v Evropo, med
drugim, ker nočejo odpraviti tolikih raz-
nih subvencij (npr. za kurivo, poljske pride-
like itd.) niti ne cenjenih posojil; (naj se s
tem ukvarja naslednja vlada, če bi slučajno
bila naprotnega znaka, tako da jo bodo lju-
dje zasovražili in je ne bodo več volili; saj
smo že videli take primere na Poljskem, pa
tudi v Sloveniji: v prvi koaliciji po DEMOS-
u je bila kriva za vse SKD, zdaj pa zna biti
SLS, - nikdar in nikoli „večinski“ kama-
leon!); spremeniti nešteto zelo resnih nere-
šenih zadev, ki so že leta v sodnih postop-
kih, katerim pa ni videti konca; nespošto-
vanje ljudske volje, npr v tem, da je DZ že
dvakrat zavrnil zakon o večinskem volilnem
sistemu, čeprav je bila to zahteva plebiscita
in ga je odobrilo Vrhovno sodišče; (če se
jim zdi, da je bilo volilcev na plebiscitu
premalo, zakaj pa potem niso razveljavili
vseh volitev, kadar je bila udeležba majhna?
zakaj po zakonu ne vzpostavijo obveznost
glasovanja? ali morda še zdaj hočejo, da
imajo ljudje polne želodce in ne mislijo,
medtem ko glave na vladi odločajo za vse?).

Seveda bi mogel nadaljevati še z mnogi-
mi drugimi zadevami. Vse so resne. Z neka-
terimi se niti ne upajo začeti ukvarjati ali
pa samo pred volitvami in do volitev. Npr.,
bluff o lustraciji in narodni spravi. Češ, prej
ali slej se bo na to pozabilo; stari bodo
pomrli, mladi pa tako hočejo gledati naprej.
Kam, tega seveda nihče ne ve. Morda v
prihodnost brez prihodnosti. To tudi zna
biti eden izmed razlogov, zakaj Slovenija ni
priljubljena. Večina slovenske mladine, vsaj
tista, ki se jo videva ob katerikoli uri na
slovenskih ulicah in cestah, ne privlači, ne
vzbuja zanimanja, je amorfná, po zunanosti
in obnašanju enaka drugim nesocializira-
nim in skoro marginalnim skupinam po
vsem razvitem svetu: nima smisla za petje,
glasbo in humor. Resda jih kar nekaj študi-
ra, drugi se gredo šport, sorazmerno pa jih
ni veliko v delovanju za druge in po cerkvah
so manjšina. V tem je komunizem še zmago-
valec, dopolnjuje pa ga hedonizem. Kdo bi
si upal danes v domovini reči mladim, da je
mladina izbrana za herojstvo, za junaštvo?
Razen če bi jim že zdaj zagotovili plače tim.
narodnih herojev! Upam in želim z vso silo,
da bi se v tem motil ali da bi vsaj pretiraval.
Toda prepričan, da je predvsem od mladih v
domovini odvisno, kako jih bodo v prihod-
nje sodili zazdaj še zelo oddaljeni evropski
sodržavljanji.

Jože Rant

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

C1407GSR BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-11) 4636-0841

Telefax: (54-11) 4636-2421

e-mail: eslovenia@impsat1.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 70; obmejne države Argentine 105 USA
dol.; ostale države Amerike 120 USA dol.;
ostale države po svetu 130 USA dol.; vse za
pošiljanje za letalsko pošto. Z navadno pošto
75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires

Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953

E-mail: vilko@ciudad.com.ar

DR. VITAL AŠIČ

Odvetnik

Paraná 830, 5 nadst. CAPITAL FEDERAL

Carlos Pellegrini 1417, MARTINEZ

(Prov. Bs. As.)

PRIJAVE NA: Tel./Faks: 4798-5153

(vsak dan od 17. do 20. ure)

E-MAIL: asic@interar.com.ar

Korošci zaskrbljeni

Vodja sveta koroških Slovencev Rudi
Vouk je 29. septembra izrazil zaskrbljenost,
da bi nedeljske parlamentarne volitve v
Avstriji lahko pripeljale do „krepitve nara-
dnim manjšinam sovražnih sil“. Uspeh Hai-
derjeve Svobodnjaške stranke (FPÖe) ne bi
imel negativnih posledic samo za mednaro-
dni ugled Avstrije, ampak bi pomenil tudi
obremenitev za odnose med slovensko
manjšino in večinskih prebivalstvom, je v
Celovcu dejal Vouk.

„Veliko mero odgovornosti za zaostri-
tev političnega položaja na področju
manjšin v Avstriji“ pripisuje Vouk tudi vla-
dni koaliciji. Ker pakt treh strank - social-
demokratov, ljudske stranke in svobod-
njakov - nikoli ni razpadel, je imela FPÖe v
zadnjih nekaj desetletjih odločilni vpliv na
manjšinsko politiko. Poleg tega pa je koali-
cija v odločilnih družbenih vprašanjih že
leta izvajala politiko svobodnjakov. Tudi v
sedanjem predvolilnem boju ni nikakršnih
znakov o opustitvi teh „restriktivnih politič-
nih linij“, je še menil Vouk.

Manjšinskim vprašanjem sta se po mne-
nju Sveta koroških Slovencev v tem man-
datnem obdobju bolj posvetila le Liberalni
forum in Zeleni. Vouk je izpostavil tudi vlo-
go dosedanjega slovenskega predstavnika
v avstrijskem parlamentu Karla Smolleta in
dejstvo, da kot koroški Slovenec pri liberal-
nih kandidira Bernhard Sadovnik.